

МАЛЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ЧИННИК ПРІОРИТЕТНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

ПЕТАІН І.В.,* АСПИРАНТ, ЛНУ ІМЕНІ І. ФРАНКА

Світовий досвід показує, що малий бізнес є важливим елементом ринкової економіки, який впливає на темпи економічного зростання, структуру і якість валового національного продукту. Для економіки в цілому діяльність малих підприємств є фактором її гнучкості.

Проблемами розвитку малого підприємництва в Україні займається багато вчених-економістів, серед яких варто відзначити таких: З. Варналія, Л. Воротіну, Я. Жаліла, В. Кредісова, М. Козоріз, Д. Ляпіна, І. Манцурова, В. Найдюнова, С. Реверчука, С. Соболя.

Вчених, які займалися вивченням підприємництва багато, одні з них вважали, що основною його функцією є створення чогось нового [1; 8; 9; 10; 15; 16; 19; 20]. Інші ж акцентують свою увагу лише на тому, що основною метою підприємницької діяльності є отримання прибутку [3; 7; 12; 13; 14]. Багато з них вважають, що підприємницька діяльність пов'язана з ризиком [4; 5].

Проаналізувавши низку визначень «мале підприємство», хочемо подаючи своє тлумачення цього терміну.

Мале підприємство – це суб'єкт господарювання, який самостійно з власної ініціативи здійснює ризикову діяльність інноваційного характеру із залучення і використання фінансових, матеріальних, технічних, трудових, природних ресурсів з метою отримання прибутку та відповідаючи за економічні, соціальні, екологічні та інші наслідки своєї діяльності.

В своєму визначенні ми об'єднуємо ці два напрями, але акцентуємо увагу на тому, що малі підприємства все ж є рушійною силою інноваційної діяльності. Вони стрімко переорієнтовуються до швидко змінюваних умов ринку, на відміну від великих.

Проте, якщо говорити про мале підприємництво в сфері сільського зеленого туризму, то тут про інновації говорити дуже складно, на нашу думку, тут мають місце лише управлінські інновації, які пов'язані з використанням нових способів збору і обробки інформації та прийняттям відповідних управлінських рішень в сфері

** Науковий керівник – Кончаківський І.В., к.е.н., доцент*

організації діяльності сільського зеленого туризму.

Водночас, варто приділити увагу факторам, які гальмують розвиток малого підприємництва в Україні, це:

- відсутність чітко сформульованої нормативної бази, яка регулює даний вид діяльності;
- недосконалість процедури реєстрації та ліцензування суб'єктів підприємницької діяльності;
- відсутність фінансової підтримки;
- надмірний податковий тиск;
- відсутність чітко сформульованої стратегії тактики розвитку малого підприємництва (особливо в сфері сільського зеленого туризму);
- низький рівень соціальної та ринкової інфраструктури в сільській місцевості і ін.

Малий бізнес в Україні відіграє надзвичайно важливу роль в розвитку економіки. Він сприяє активізації попиту, послабленню монополізму на ринку, розвитку конкуренції, зміцненню фінансової бази місцевого самоврядування, відродженню культурної спадщини села; забезпечує насичення ринку товарами і послугами, додаткові робочі місця, розвиток сіл і невеликих містечок та здійснює структурну перебудову економіки, швидку окупність затрат, свободу ринкового вибору.

Згідно з чинним законодавством суб'єкти сільського зеленого туризму мають такий організаційно-правовий статус: сільський зелений туризм як вид підсобної діяльності; сільський зелений туризм як вид малого підприємництва.

Як вид підсобної діяльності сільський зелений туризм полягає в тому, що власники агро осель збувають (або можуть збувати) продукцію власного підсобного господарства.

Як вид малого підприємства – це підприємство, де задіяно близько 25 осіб, а якщо власники займаються виробничою діяльністю (в даному випадку виготовлення сувенірів, предметів, які притаманні лише для цієї місцевості) – близько 50 осіб [13, ст.2 п.2].

В основному суб'єкти сільського зеленого туризму функціонують як приватні підприємці. Приватним підприємством визнається підприємство, що діє на основі приватної власності одного або кількох громадян, іноземців, осіб без громадянства та його (їх) праці чи з використанням найманої праці. Приватним є також підприємство, що діє на основі приватної власності суб'єкта господарювання - юридичної особи [7 ст.113, С.85].

Нами запропонована схема макросередовища малого підприємництва в сфері сільського зеленого туризму, яка продемонстрована на рисунку 1*.

На даній схемі відображено середовище функціонування малого підприємництва в сфері сільського зеленого туризму та вплив різноманітних чинників на це середовище, а також регулювання даного виду діяльності.

Варто почати аналіз схеми з макросередовища, тобто на цьому рівні відбувається державне регулювання цього виду діяльності, через створення сприятливих умов становлення і розвитку підприємництва і розробку низки заходів щодо підтримки підприємництва.

Варто відмітити, що держава може регулювати не всі сторони діяльності, а лише ті, які спрямовані на раціональне використання ресурсів, створення сприятливих умов для розвитку і функціонування підприємництва, забезпечуючи при цьому стабільний розвиток економіки, створення конкурентного середовища та реалізацію соціальних цілей. Про те у сфері ціноутворення досліджуваного виду діяльності держава участі не бере.

Механізм впливу держави на підприємство передбачає формування сприятливого нормативно-правового поля, державної підтримки підприємництва, створення та регулювання ринкового конкурентного середовища, організаційно-економічної та інформаційної допомоги.

Що стосується мікросередовища, то регулювання тут буде здійснюватися на регіональному рівні. На цьому рівні можна виділити регіональну економічну політику, яка спрямована на раціональне використання всіх наявних ресурсів та регіональну соціальну політику, яка захищає соціальні цінності та блага і спрямована на вирішення регіональних соціальних проблем суспільства. На цьому рівні узгоджуються завдання і пріоритети державного та регіонального розвитку через стабілізацію відносин між державною та місцевою владою, а також відбувається сприяння розвитку ринкової та соціальної інфраструктури.

Варто відзначити, що держава повинна мати обмежене втручання в підприємницьку діяльність через використання низки заходів, як адміністративних, економічних так і організаційно-правових. І це має проявлятися у спрощеній системі процедури реєстрації та ліцензування підприємницької діяльності, в усуненні різноманітних бар'єрів створення і розвитку підприємства, через децентралізацію і розвиток місцевого самоврядування.

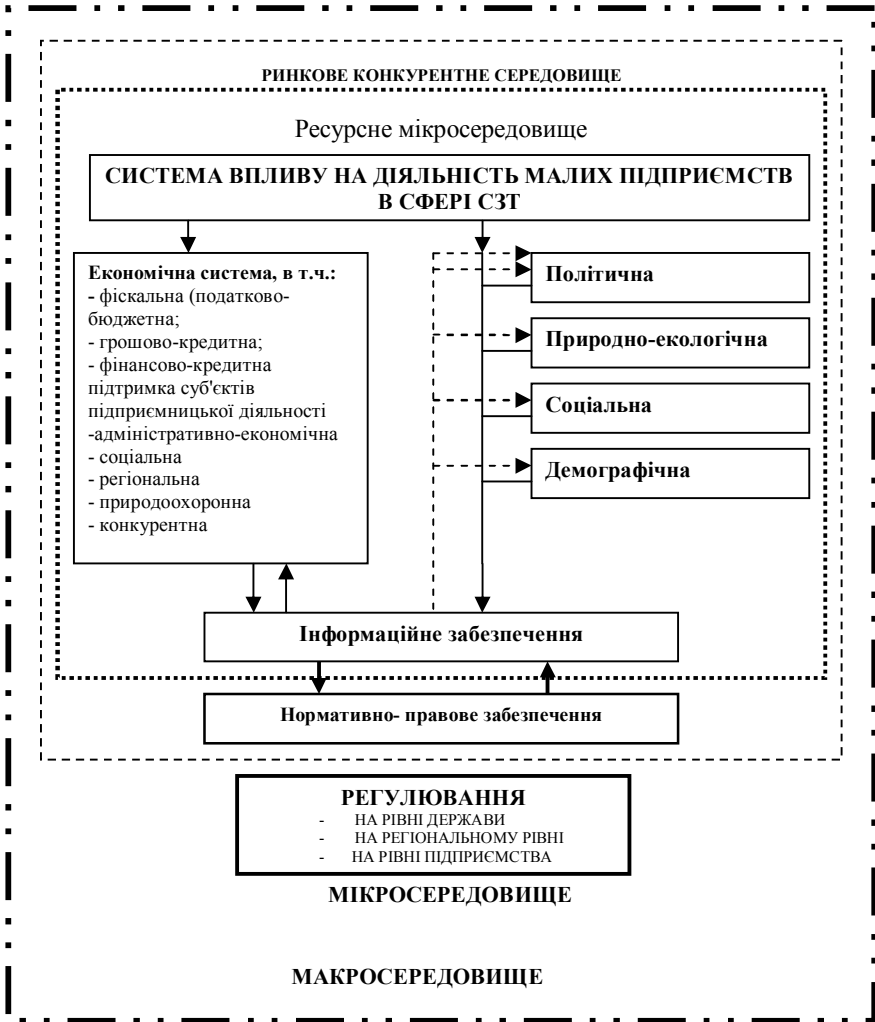

Рис. Схема макросередовища малого підприємництва в сфері сільського зеленого туризму

** розробка автора*

Регулювання також може здійснюватися на рівні самого підприємства, наприклад управління формуванням і використанням фінансових ресурсів, управління кредиторською заборгованістю,

витратами і ін., що забезпечувало б раціональне використання фінансових ресурсів, отримання прибутку та досягнення соціального ефекту.

Отже, запропонована схема буде активізувати підприємницьку діяльність в Україні, в тому числі і розвиток сільського зеленого туризму, і як наслідок – стабілізує соціально-економічне становище як на регіональному так і державному рівні.

Література.

1. Анискин Ю.П. Организация и управление малым бизнесом: Учеб. пособие. -М.: Финансы и статистика, 2001. - 160 с: ил.
2. Буряк Л.Д. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі: Навч. посібник. – К.:КНЕУ,2007.- 432с.
3. Валигурский Д.И. Предпринимательство: развитие, государственное регулирование, перспективы: Учебное пособие. - М.: Издательство-торговая корпорация «Дашков и К», 2002. - 332 с.]
4. Варналії З.С. Законодавче забезпечення розвитку підприємництва в Україні: проблеми та перспективи// Підприємництво і право: Зб. наукових праць.- К.:Ін-т приват. права і підприємництва АпрН України, 1998. – С.59].
5. Варналії З.С. Мале підприємництво:основи теорії і практики. – 3-ге вид., стер. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2005. – 302с.
6. ВасильеваН.В. Розвиток сільського зеленого туризму в Україні//Науковий вісник 4(11), 2008. - С.27].
7. Господарський кодекс України: Офіційний текст. – К.:Вид-во Європ. у-ту , 2004. – 256с. 35с
8. Грибов В.Д. Менеджмент в малом бизнесе: Учебник. - 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы и статистика, 2002. - 144 с: ил.
9. Грибов В.Д. Основы бизнеса: Учеб. пособие. - М.: Финансы и статистика, 2000.-160 с: ил.
10. Дэн Штайнхофф, Джон Бердженс. Основы управления малым бизнесом: Пер. сангл.-М.: «ИздательствоБИНОМ», 1997.-496 с: ил.
11. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. /С.М.Чистов, А.Є.Никифоров, Т.Ф.Купенко та ін. – Вид. 2-ге, доопрац. І допов. – К.: КНЕУ, 2005. – 440с.
12. Економіка підприємства: Підручник /За заг. ред. С.Ф.Покропивного. –Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.:КНЕУ, 2000. – 528с.
13. Закон України „Про підприємства в Україні” від 27 березня 1991 року.
14. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання: Навч. посібник / Л.І.Воротіна, В.Є. Воротін, Л.А. Мартинюк, Т.В.Черняк; За ред. проф. Л.І. Воротіної. – 3-те вид., доп. І перероб. – К.:Вид-во Європ у-ту, 2004. – 308с.
15. Малое предпринимательство: управление и организация. – М.: ООО:Издательско-Консалтинговая Компания «Дека», 1997. - 376 с.

16. Малый бизнес. Организация, экономика, управление: Учеб. пособие для вузов / Под ред. проф. В.Я. Горфинкеля, проф. В.А. Швандара. - 2-е изд., перераб. и доп. - М: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 430 с.

17. Маркетинг туризму: Навч. посібник. – Ч.П. – К.: Вид-во Європейського університету, 2005. – 427с.

18. Организация предпринимательской деятельности: Учебное пособие / Под ред. А.С. Пелиха. Изд. второе, испр. и доп. Москва: ИКЦ «МарТ», Ростов н/Д: Издательский центр «МарТ», 2003. - 336 с. (Серия «Экономика и управление».

19. Предпринимательство: Учебник / Под ред. М.Г. Лапуста. - М.: ИНФРА-М, 2001. ~ 448 с. - (Серия «Высшее образование»).

20. Циглик І.І., Паневник Т.М., Криховецька З.М. Основи підприємництва: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 240с.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЕРЖАВИ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА

***ПІВОВАРОВ К.В.,* ЗДОБУВАЧ,
АКАДЕМІЯ МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ***

У процесі залучення й використання інвестицій необхідно враховувати розбіжності цілей та інтересів учасників цього процесу: з одного боку, інвесторів, з іншого боку – будівельних підприємств. Різниця інтересів учасників досить широка – від суто утилітарної потреби інвесторів одержати максимальний дохід від вкладених коштів до концептуального завдання держави – підвищити ефективність житлового будівництва.

Споконвічно між цими інтересами існують об'єктивні суперечності, що в умовах економічної нерівності учасників ставлять більш слабку сторону (у нашому випадку Україну) у залежне становище при виборі умов інвестування.

На державному рівні досягнуто розуміння необхідності балансу інтересів обох сторін, що знаходить своє вираження в реалізації державою функції координування і балансування інтересів різних сторін шляхом включення в державну програму залучення інвестицій у

* Науковий керівник – *Корецький М.Х., д.держ.упр., професор*